



ECVET reflector

Implementacja i rozwój systemu punktowania osiągnięć w kształceniu zawodowym pierwszego stopnia

Co to jest ECVET?

Mobilność pracobiorców ma doniosłe znaczenie nie tylko dla promowania integracji gospodarczej i społecznej, lecz także dla intensyfikacji europejskiej wymiany doświadczeń i tworzenia europejskiej tożsamości. Kształcenie zawodowe pierwszego stopnia mogłoby być tym etapem w życiu, podczas którego europejscy pracobiorcy zbierają pierwsze doświadczenia mobilności. W rzeczywistości jednak wymiana uczniów zawodu ponad granicami wewnątrz europejskimi wciąż jeszcze nie odgrywa znaczącej liczbowo roli.

Do tego właśnie nawiązuje europejski system punktów edukacyjnych w kształceniu zawodowym (European Credit System for Vocational Education and Training – ECVET). Celem jego jest promowanie mobilności osób podejmujących kształcenie zawodowe pierwszego stopnia poprzez ułatwianie zaliczania osiągniętych za granicą wyników nauczania w kraju pochodzenia oraz ułatwianie ich transferu do tegoż kraju.

ECVET to system promujący akumulację i transfer punktów edukacyjnych w kształceniu zawodowym pierwszego stopnia. Obejmuje on zarówno dokumentowanie nabytych za granicą learning outcomes (tzn. wiadomości, umiejętności i kompetencji: knowledge, skills and competence – KSC) jak i dobrowolne porozumienia dotyczące kształcenia zawodowego, zawierane między aktorami krajowymi i europejskimi ("Memorandum of Understanding" i umowa edukacyjna).

ECVET mógłby także oddziaływać pozytywnie na mobilność osób uczących się w ramach krajowych systemów kształcenia zawodowego, zwiększając zarówno poziomą jak i pionową przepustowość między poszczególnymi częściami tych systemów. Poza tym ECVET - jako że uwzględnia także learning outcomes zdobyte w kontekstach nieformalnych (łącznie ze szkoleniem on the job) - mógłby ułatwić również ich zaliczanie (o ile przewiduje to ustawodawstwo danego kraju). W ten sposób z wprowadzenia ECVET mogłoby odnosić korzyści także uczniowie pozostający poza systemem kształcenia zawodowego.

Badanie warunków zastosowania ECVET

Pod koniec roku 2005 Dyrekcja Generalna ds. Edukacji i Kultury Komisji Europejskiej zleciła przeprowadzenie dwóch studiów, których zadaniem było zbadanie warunków realizacji tego dopiero powstającego systemu w krajach docelowych.

- Studium ECVET-CONNECTION podeszło do problematyki formowania i implementacji ECVET z perspektywy oferentów kształcenia zawodowego. Projektem kierowały francuska Association Nationale pour l'Automobile (ANFA) i Ministère de l'Éducation nationale, de l'Enseignement supérieur et de la Recherche (MENESR).
- Zadaniem studium ECVET-reflector była analiza związku między cechami charakterystycznymi ECVET, zgodnymi z propozycją wyrażoną w dokumencie konsultacyjnym Komisji Europejskiej, a uregulowaniami i procedurami dotyczącymi testowania, legalizacji i certyfikacji oraz akumulacji i transferu learning outcomes, istniejącymi w krajowych systemach kształcenia zawodowego w Europie. Kierownictwo sprawował Instytut Badawczy Kształcenia Technicznego (f-bb) i Federalny Instytut Kształcenia Zawodowego (BiBB) w Niemczech.
- Tematem trzeciego studium były przeszkody w mobilności ponadnarodowej, na jakie na-

potykają uczniowie zawodu i inni młodzi ludzie podejmujący kształcenie zawodowe pierwszego stopnia, oraz możliwe metody ich przezwyciężania (MoVE-iT).



Korzystny klimat dla ECVET w Europie

Spośród 156 ekspertów, zapytanych w drugim studium o opinię na temat ECVET, niemal wszyscy wyrazili poparcie dla jego implementacji. Ważnym wynikiem tego badania jest konstatacja, że interesariusze europejskich systemów kształcenia zawodowego traktują ECVET w dwojaki sposób, czemu odpowiadają dwa różne praktyczne dostępy – przy czym drugi dostęp dominuje:

- Dostęp I – Implementacja ECVET (wyłącznie) jako neutralnego systemowo instrumentu transferu ponadgranicznego. Celem jest zwiększenie mobilności w fazie kształcenia zawodowego pierwszego stopnia.
- Dostęp II – Implementacja ECVET: m.in. po to, by we własnym kraju przyspieszyć reformy na rzecz większej poziomej i pionowej przepustowości i większej elastyczności krajowych systemów zdobywania kwalifikacji.

Od indywidualizmu do międzynarodowości: typologia według studium ECVET-reflector

Studium ECVET-reflector koncentruje się na testowaniu i transferze, z czego wynika, że mobilność postrzegana jest na bazie dwóch centralnych procesów:

1. Testowanie i ewaluacja wyników nauczania, osiągniętych podczas fazy mobilności


Pytanie podstawowe: Jaka jest rola jednostek edukacyjnych w systemie testowania i certyfikacji? Czy zwraca się uwagę na części kwalifikacji?

2. Transfer osiągnięć uczniów do systemów kształcenia zawodowego i systemów zdobywania kwalifikacji w krajach pochodzenia

Pytanie podstawowe: Czy odbywa się (już) transfer w kontekstach międzynarodowych i/lub krajowych?

Koncentracja na procesach pozwala dostrzec analogie do ECVET: niewyrażone, lecz istniejące w ramach systemów kwalifikowania. Możemy znaleźć takie analogie w krajach, w których np. nie wykształciły się procedury transferu zdobytych za granicą częściowych kwalifikacji, jednak w określonych przypadkach znajdują zastosowanie metody transferu wyników nauczania między oferentami treningów w kraju.

Wychodząc od takich pojęć jak „testowanie” i „transfer”, można zidentyfikować następujące trzy rodzaje systemów kwalifikowania:

Rodzaje systemów kwalifikowania	Cechy charakterystyczne	Liczba krajów	Stopień gotowości do przyjęcia ECVET
Międzynarodowość świadoma roli jednostek edukacyjnych	Można oceniać pojedyncze jednostki edukacyjne, a ponadgraniczny transfer częściowych kwalifikacji jest możliwy.	8	<div style="text-align: center;"> <p>wysoki</p>  <p>niski</p> </div>
Międzynarodowość holistyczna	Programy treningowe są zorientowane na jeden egzamin końcowy; jednak kwalifikacje częściowe odgrywają pewną rolę w kontekście transferu ponadgranicznego.	7	
Indywidualizm holistyczny	Programy treningowe są zorientowane na jeden egzamin końcowy. Brak prawnych i instytucjonalnych warunków niezbędnych do transferu kwalifikacji częściowych.	15	
Razem (kraje)		30	

„Indywidualizm holistyczny” i „Międzynarodowość świadoma roli jednostek edukacyjnych” to typy skrajne. Nie spotyka się ich w czystej formie. Pomiędzy nimi istnieje rozległa skala możliwości.

Zalecenia

Ponieważ studium ECVET-reflector stawiało sobie przede wszystkim cele praktyczne, ostatni krok polegał na sformułowaniu prak-

tycznych zaleceń dotyczących implementacji ECVET w różnych typach krajów: Gdzie można osiągnąć efekty synergii z narodową dynamiką rozwojową? Jaki rodzaj pomocy, informacji, doradztwa i wsparcia, przy uwzględnieniu różnych konstelacji aktorów, można zaoferować? Itd. Krótki przegląd tej problematyki zawiera poniższa tabela:

	Indywidualizm holistyczny	Międzynarodowość holistyczna	Międzynarodowość świadoma roli jednostek edukacyjnych
Neutralność instrumentu	Wyjaśnienie funkcji cross border w systemie ECVET Włączenie i udział interesariuszy widzących w większej mobilności edukacyjnej zagrożenie dla standardów krajowych (np. w dziedzinie jakości)		
Wsparcie ze strony reform kształcenia zawodowego	Korzystanie z ECVET w celu doprowadzenia do większej elastyczności i przepustowości na poziomie krajowym Korzystanie z ECVET w celu prezentacji osiągnięć ucznia, z orientacją na kompetencje		Korzystanie z ECVET w celu prezentacji osiągnięć ucznia, z orientacją na kompetencje
Tworzenie systemu punktów edukacyjnych	Dostrzeganie analogii do ECVET, istniejących w krajowej praktyce kształceniowej		
		Wyjaśnienie stosunku ECVET do istniejących instrumentów i procedur	
Instytucjonalne warunki ramowe	Prawne regulacje dotyczące równowartości faz nauki za granicą	W razie konieczności dostosowanie istniejących postanowień prawnych do regulacji dotyczących równowartości faz nauki za granicą	
	Stworzenie warunków realizacji mobilności oraz testowanie i ocena osiągnięć w nauce w kontekście ECVET (np. poprzez elastyczniejszą regulację kompetencji odnośnych instytucji lub rozwiązania decentralne); Zabezpieczenie koniecznych zasobów		Przydział zadań w kontekście ECVET instytucjom, które już teraz wykonują analogiczne zadania; Zabezpieczenie koniecznych zasobów

Różne zalecenia można także przyporządkować obu wyżej opisanym dostępom, np.:

Dostęp I: Na pierwszym planie transfer cross border

1. Podkreślenie, że w systemie ECVET istnieje funkcja cross border, tzn. wyraźne stwierdzenie, że identyfikacja „jednostek

edukacyjnych” ECVET nie pociąga za sobą konieczności przekształcania programów kształcenia zawodowego w sensie podziału na moduły

2. Włączenie wszystkich znaczących interesariuszy na poziomie krajowym, np. w ramach trójstronnego „komitetu implementacji ECVET”
3. Budowa zaufania poprzez przedsięwzięcia towarzyszące, których celem jest zabezpieczenie jakości.



Dostęp II: Transfer cross border + reforma kształcenia zawodowego

1. Przyporządkowanie punktów edukacyjnych do kwalifikacji
2. Przyznawanie punktów edukacyjnych za kwalifikacje częściowe
3. Decentralizacja systemu kształcenia zawodowego poprzez wzmocnienie roli oferentów kształcenia zawodowego przy przyznawaniu kwalifikacji
4. Promocja orientacji learning outcome w systemach zdobywania kwalifikacji/kształcenia zawodowego
5. Rozwój zorientowanych na outcome metod testowania i przyznawania kwalifikacji

Tu znajdziesz dodatkowe informacje:

ECVET

http://ec.europa.eu/education/ecvt/index_en.html

6. Stworzenie bazy akumulacji/transferu learning outcomes w formie jednostek edukacyjnych
7. Wykorzystanie potencjału ECVET w celu zwiększenia przepustowości
8. Indywidualizacja ścieżek nauki
9. Wykorzystanie ECVET w celu ułatwienia legalizacji i zaliczania szkoleń nieformalnych

Tę grupę zaleceń należy postrzegać w kontekście celów aktorów na poziomie krajowym.

Główne przesłanie studium ECVET-reflector brzmi, że system ECVET należy stosować w sposób możliwie najprostszy – tak w dziedzinie nakładów administracyjnych, jak i pod względem przyjazności wobec użytkownika - i że należy mu przyznać status instrumentu, który doskonalą się w praktycznym stosowaniu.

MoVE-iT

<http://www.europe-move-it.eu>

ECVET connexion

<http://www.ecvetconnexion.com>

ECVET reflector

<http://www.ecvet.net>

Niniejsza broszura jest rezultatem projektu badawczego, zrealizowanego przy wsparciu Komisji Europejskiej, Dyrekcji Generalnej ds. Edukacji i Kultury oraz Umowy EAC 63. Studium "Implementacja i rozwój systemu ECVET w kształceniu zawodowym pierwszego stopnia", określane także jako "ECVET-reflector", przeprowadzono pod kierownictwem Instytutu Badawczego Kształcenia Technicznego (f-bb) i Federalnego Instytutu Kształcenia Zawodowego (BIBB) (oba z siedzibą w Niemczech).

Wyrażone tu poglądy są wyłącznie poglądami autorów i nie odzwierciedlają stanowiska Komisji Europejskiej. Komisja Europejska nie ręczy za prawdziwość zamieszczonych tu danych i nie ponosi odpowiedzialności za konsekwencje ich stosowania.

Wszelkie prawa zastrzeżone.